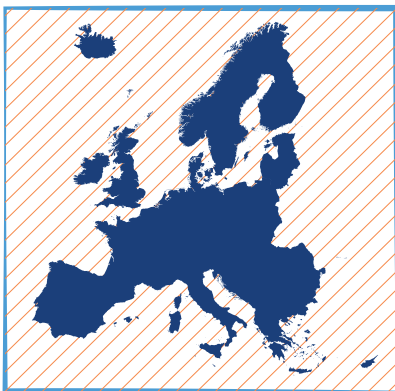

FONDURILE STRUCTURALE ȘI DE INVESTIȚII EUROPENE: schimbări în bine, zi de zi

SITUAȚIA PUNERII ÎN APLICARE LA NIVELUL
ANULUI 2019

COOPERAREA TERITORIALĂ EUROPEANĂ PROGRAMELE INTERREG ȘI STRATEGIILE MACROREGIONALE

1. COOPERAREA TERITORIALĂ EUROPEANĂ – EVOLUȚIA PROGRAMELOR INTERREG ÎN CEEA CE PRIVEȘTE FINANȚAREA ȘI PROIECTELE RELEVANTE

Cooperarea teritorială europeană (Interreg) este un pilon-cheie al politicii de coeziune a UE. Aceasta vizează să reunească eforturile țărilor și ale regiunilor din diferite țări în vederea abordării provocărilor comune.

Mai bine cunoscute sub denumirea „programele Interreg”, acțiunile comune sunt puse în aplicare la niveluri diferite:

- ▶ **53 de programe transfrontaliere** și-au propus să îmbunătățească viața cetățenilor de-a lungul frontierelor interne ale UE;
- ▶ **15 programe de cooperare transnațională** acționează strategic în cadrul teritoriilor naționale care au caracteristici similare și se confruntă cu provocări similare care pot fi abordate doar concertat;
- ▶ **4 programe de cooperare interregională** abordează chestiuni transversale, precum consolidarea capacității, colectarea de date sau cooperarea interurbană pe întreg continentul european;

Țările din afara UE totodată beneficiază de:

- ▶ **10 programe de cooperare cu țările în curs de aderare, respectiv programele transfrontaliere „Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA)”** (majoritatea în zonele de frontieră cu țările din Balcani și statele membre);
- ▶ **15 programe de cooperare cu țările de din vecinătatea estică și sudică, respectiv programele transfrontaliere Interreg „Instrumentul european de vecinătate (IEV)”**.

Per total, programele Interreg au înregistrat progrese semnificative în 2019. Bugetele programelor au fost alocate deja în mare măsură proiectelor selectate, reprezentând 88 % din totalul alocării Fondului european de dezvoltare regională (FEDR) pentru Interreg în perioada 2014-2020.

Majoritatea acestor programe contribuie la punerea în aplicare a priorităților Comisiei Europene. O mare parte dintre investiții sunt dirijate către **mediu** (protejarea biodiversității, măsuri de prevenire a inundațiilor și a incendiilor) și cercetare și inovare (peste **4 500 de întreprinderi** și aproximativ **2 300 de instituții de cercetare** implicate).

2. COOPERAREA ESTE CENTRALĂ SPIRITULUI EUROPEAN: ÎN PLUS FAȚĂ DE FINANȚARE, SPRIJINIM SOLIDARITATEA ȘI DIALOGUL PENTRU A ABORDA PROVOCĂRILE COMUNE

- Cele patru strategii macroregionale, respectiv strategia Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice (EUSBSR), strategia pentru regiunea Dunării (EUSDR), strategia pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice (EUSAIR) și strategia pentru regiunea alpină (EUSALP), reprezintă platforme pentru cooperare politică și au contribuit la realizarea unor progrese importante până în prezent.
- Acestea oferă o oportunitate pentru guvernarea multisectorială, multinațională și pe mai multe niveluri, **contribuind la schimbarea mentalităților** (de exemplu, EUSALP: conferința „Infrastructura verde”; summitul „Protecție. Pădure. Climat”; conferința din zona Alpilor privind mobilitatea).
- Strategiile **stimulează dezvoltarea continentului european** prin acțiuni de cooperare în domeniul a trei priorități tematice comune, precum mediul și schimbările climatice, cercetarea/inovarea și dezvoltarea economică și conectivitatea.
- Acestea mobilizează mai multe oportunități de finanțare precum programele Interreg, toate fondurile politicii de coeziune, fondurile Băncii Europene de Investiții, precum și investiții private.

3. ÎN PLUS FAȚĂ DE FINANȚARE, SPRIJINIM POLITICILE PENTRU REDUCEREA OBSTACOLELOR JURIDICE ȘI ADMINISTRATIVE ÎN REGIUNILE TRANSFRONTALIERE

Lipsa armonizării la nivel european îngreunează adesea realizarea unor granițe complet deschise. Aceasta poate genera dificultăți pentru cetățenii transfrontalieri, care reprezintă o treime din populația UE. Dacă s-ar soluționa doar 20 % dintre obstacolele de ordin legislativ, administrativ și instituțional, acest lucru ar putea conduce la o creștere cu 2 % a PIB-ului în regiunile frontaliere.

Comisia Europeană (DG REGIO) găzduiește platforma „Stimularea regiunilor frontaliere ale UE”, care face parte dintre cele 10 măsuri propuse prin comunicarea Comisiei „Stimularea creșterii și a coeziunii în regiunile frontaliere ale UE”. Aceasta și-a propus să evidențieze modalitățile de a reduce interacțiunile transfrontaliere complexe, lungi și costisitoare și să promoveze gruparea serviciilor de-a lungul granițelor interne ale UE. Platforma li se adresează părților interesate din zonele de frontieră, inclusiv autorităților de management și secretariatelor comune ale programelor Interreg, însă nu se limitează la acestea. Aceasta este un loc pentru dezbateri privind aspecte frontaliere, schimburi de bune practici și soluții găsite pentru obstacolele frontaliere. Există posibilitatea publicării de dezbateri și articole pe platformă sub diversele teme evidențiate de Comisie.

DG REGIO a organizat seminare foarte reușite privind teme care au un impact asupra vieții de zi cu zi a cetățenilor. Acestea au inclus conferințe dedicate privind sănătatea, care s-au bucurat de o participare numeroasă și au implicat părți interesante și decidenți relevanți (decembrie 2018), precum și conferința recentă (noiembrie 2019) privind legăturile lipsă din cadrul transportului transfrontalier.

De asemenea, DG REGIO încearcă să faciliteze sprijin concret în vederea eliminării obstacolelor în contextul proiectului „b-solutions”. Proiectul gestionat de Asociația Regiunilor Frontaliere Europene (ARFE), sub supravegherea DG REGIO, își propune să abordeze obstacolele de ordin juridic și administrativ de-a lungul granițelor interne ale UE. Există provocări în ceea ce privește îmbunătățirea, spre exemplu, a domeniului de aplicare al educației duale în anumite regiuni transfrontaliere, crearea unor servicii de urgență comune integrate pentru situații medicale și prevenirea și stingerea incendiilor, recunoașterea calificărilor pentru profesioniștii foarte solicitați și abordarea aspectelor administrative care împiedică deplasarea lucrătorilor calificați. Acestea reprezintă doar o parte dintre aspectele care ne atrag atenția. Până în prezent, 43 de proiecte-pilot din diferite categorii au beneficiat de sprijin; o conferință pentru împărtășirea experiențelor proiectului „b-solutions” este programată pentru primul trimestru al anului 2020. Interreg și strategiile macroregionale acordă atenție implicării tinerilor și societății civile, în conformitate cu noile priorități politice ale Comisiei:

► Cele patru strategii macroregionale implică tineri care participă în dezbaterile politice. Tinerii din regiunea Mării Baltice participă la Tabăra tinerilor din regiunea Mării Baltice privind identitatea lor regională, în timp ce tinerii din regiunea alpină participă la competiția „Prezintă proiectul tău”, în cadrul căreia Comisia premiază cele mai bune proiecte. În regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice, 600 de oameni, inclusiv tineri, au participat la proiectul DRAW THE COAST pentru planificarea viitorului drumurilor de coastă. Tot în acest an, cea de a șasea ediție a conferinței „Zilele participării” din regiunea Dunării a oferit tinerilor ocazia de a se implica în discuțiile privind educația și ocuparea forței de muncă din regiune.

► Mulțumită sprijinului acordat de DG REGIO, proiectul „Tineretul voluntar Interreg” (IVY), gestionat de Asociația Regiunilor Frontaliere Europene din martie 2017, vizează să implice tinerii în calitate de voluntari sprijiniți material în activități Interreg atât la nivelul programului (adică în cadrul autorităților de management), cât și la nivel de proiect (adică în rândul beneficiarilor proiectului). Aproximativ 400 de voluntari au fost implicați încă de la începutul proiectului IVY și aproximativ 180 dintre aceștia și-au început experiența în 2019 în diverse regiuni Interreg.

► Din 2019, voluntarii IVY organizează și „Activități de implicare a cetățenilor”, în cadrul cărora voluntarii invită societatea civilă și cetățenii să discute acțiunile actuale și viitoare necesare ale UE și în special ale Interreg pentru regiunea lor. Aceasta este o modalitate de a stimula implicarea generală a cetățenilor în întreaga Europă prin abilitarea tinerilor care organizează aceste evenimente, reprezentând o ocazie de a dezvolta o abordare ascendentă reală.

EXEMPLE DE PROIECTE

(1) Mediu → Interreg MED:

Proiectul „Mobilitate pentru aproape zero emisii de CO2 în destinațiile mediteraneene turistice –MOBILITAS” are obiectivul de a reduce impactul negativ asupra mediului și traficul fluxurilor turistice în stațiunile litorale. CUM INTENȚIONĂM SĂ REDUCEM IMPACTUL TRAFICULUI ASUPRA MEDIULUI? Prin elaborarea de scenarii privind mobilitatea, documente privind mobilitatea durabilă a turismului, utilizarea instrumentelor IT, introducerea unor soluții electrice de mobilitate și partajarea de soluții de mobilitate și publicarea unui manual privind mobilitatea durabilă în turism.

► **Bugetul total al proiectului este 2,5 milioane EUR, finanțarea FEDR reprezentând 2,1 milioane EUR; 10 parteneri.**
<https://mobilitas.interreg-med.eu/>

(2) Mediu: Interreg VA – Proiectul sloveno-croat de reducere armonizată transfrontalieră a riscului inundațiilor – FRISCO (Reducerea armonizată transfrontalieră a riscului inundațiilor)

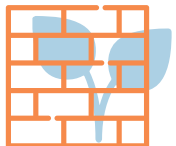
Acesta este un proiect important de reducere a riscului inundațiilor desfășurat de-a lungul graniței sloveno-croate, care este traversată de mai multe râuri (printre care Mura și Drava) care cauzează inundații semnificative. Întrucât se preconizează ca schimbările climatice să genereze evenimente și mai extreme, măsurile de apărare împotriva inundațiilor din regiunea transfrontalieră trebuie reconsolidate.

Proiectul (care are patru componente) este compus dintr-o gamă de măsuri, inclusiv modernizarea barajelor, administrarea bazinelor hidrografice, precum și măsuri pentru adaptarea la schimbările climatice (de exemplu, construirea de diguri înalte pentru a proteja locuințele din aval împotriva riscului de inundații).

Proiectul contribuie la programul INTERREG V-A Slovenia-Croația din cadrul obiectivului specific „Reducerea riscului de inundații în bazinele hidrografice transfrontaliere Drava și Kolpa/Kupa prin aplicarea unei măsuri structurale de gestionare a riscului de inundații”. Cooperarea transfrontalieră este esențială întrucât orice măsură de reducere a riscului de inundații al unui râu transfrontalier trebuie coordonată între parteneri pentru a evita abordările unilaterale care ar putea pune în pericol cealaltă latură.

► **Investiția totală a acestui proiect se ridică la 11,5 milioane EUR, contribuția FEDR fiind de 9,7 milioane EUR.**
<http://www.si-hr.eu/en2/projects/approved-projects-2>

(3) Inovare: Interreg VA – Tunelul Canalului Mânecii Franța-Regatul Unit, Programul Manche – CobBauge

Proiectul CobBauge, unul dintre câștigătorii premiului EuroStars din 2019, a dezvoltat un nou material inovator de zidire apelând la o metodă veche de construire cu pământ și fibre. Aceasta a fost actualizată conform metodelor moderne de construire, permițând împletirea culturii cu tendințele moderne și precise de proiectare a clădirilor. Noul material este folosit într-un perete compozit care îndeplinește reglementările actuale în materie de eficiență termică și creează case cu eficiență energetică și de înaltă performanță, care vor spori confortul rezidenților, vor fi benefice pentru sănătatea acestora și vor genera costuri mai mici.

► **Contribuția FEDR se ridică la 2,8 mil. Euro.**
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/2019/finalist?r=cobbaugue

(4) Inovare → Interreg regiunea mării Baltice BaltSe@nioR

Proiectul dezvoltă prototipuri de mobilier inteligent și modernizează tendințele de design pentru companiile active în designul de interior. Proiectul sporește capacitatea companiilor de a lucra într-un mediu transnațional și de a inova pentru a crea produse inteligente adaptate la nevoile vârstnicilor, astfel devenind mai inovatoare și competitive. Aceasta este o oportunitate unică de a crește nivelul de confort și de siguranță al vârstnicilor și totodată de a spori capacitatea de inovare.

► **Bugetul total al proiectului este 2,39 milioane EUR, finanțarea FEDR reprezentând 1,72 milioane EUR; 10 parteneri.**
<https://projects.interreg-baltic.eu/projects/baltsenior-30.html>

(5) Inovare → Interreg Irlanda de Nord, Irlanda, Scoția – BREATH

BREATH (Border and Regions Airways Training Hub) este un cluster transfrontalier unic, de talie mondială, format din cercetători care contribuie la abordarea cauzelor, a tratării și a prevenirii bolii pulmonare obstructive cronice (BPOC). BPOC este o boală incurabilă și cu evoluție lentă, care cauzează dificultăți respiratorii și afectează ireversibil plămâni. BPOC este relativ suprareprezentată în Irlanda, Irlanda de Nord și în anumite părți din Scoția. De asemenea, aceasta este adesea nerecunoscută și nedagnosticată, fiind uneori denumită „boala invizibilă”. Cu toate acestea, BPOC va fi în curând a treia cauză de deces la nivel mondial. Rolul principal al misiunii BREATH este formarea a aproximativ 20 dintre cei mai buni cercetători tineri pentru a combate BPOC și a crește conștientizarea privind această afecțiune în cadrul regiunii și a coopera cu companiile farmaceutice din regiune (o parte dintre acestea fiind spin-offuri ale universității).

► **Bugetul total al proiectului este 8,5 milioane EUR, cofinanțarea FEDR ridicându-se la 8,5 milioane EUR.**
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/united-kingdom/enhancing-r-d-to-reduce-lung-disease-in-ireland-scotland-cross-border-region

(6) Inovare – Interreg VA Franța, Germania, Belgia, Luxemburg (Grande Région)

Guvernele din Germania, Belgia, Franța și Luxemburg au solicitat societății IZES gGmbH să dezvolte un program tehnologic introductiv pentru preluarea celulelor cu combustibil staționare. Utilizarea unor sisteme de încălzire cu celule cu combustibil extrem de eficiente pentru cogenerarea de căldură și energie electrică aduce o contribuție valoroasă la realizarea obiectivelor respectivelor guverne în materie de energie și protecție climatică și are un impact pozitiv asupra economiilor acestora.

Fiecare dintre cele patru celule energetice din Grande Région este o centrală electrică virtuală care echilibrează producția și consumul de electricitate fie folosind capacitățile de stocare ale celulelor, fie transferând surplusul de energie către alte celule interconectate (de asemenea, sub formă de transfer transfrontalier) prin intermediul unor rețele inteligente la nivelul rețelei de distribuție. Echilibrarea generală a producției este gestionată de un controler digital online din fiecare celulă de energie, pe baza pieței energiei electrice. Obiectivul este integrarea unor cote mari de energie regenerabilă în sistemele de producere a energiei. Acest proiect s-a numărat, de asemenea, printre câștigătorii premiului RegioStars în 2019.

► **Contribuția FEDR se ridică la 0,9 milioane EUR.**

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/2019/finalist?r=energy-cells-gr